

PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 238 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa, 16 października 1929 r.

TREŚĆ: Z. S. R. R. a sprawy zagraniczne: Sytuacja polityczna w Polsce. — Anglja a Z. S. R. R. — Sytuacja polityczna w Chinach. Sprawy wewnętrzne: Życie partyjne. —

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Izwiestja 11.X. podają iż w Łodzi odbywają się demonstracje robotników przemysłu włókienniczego. Demonstracje te spowodowane są przez masowe redukcje w przemyśle. Policja usiłuje przeszkodzić demonstracjom przez organizację szarż konnej policji przeciwko demonstrantom.

Gołos 10.X. donosi, iż we Lwowie skonfiskowano pismo „Russkij Gołos” za artykuł, w którym podkreślony był „czekistowski stosunek władz polskich do cerkwi prawosławnej” oraz wyliczone były liczne wypadki „niesłuchanie brutalnego pogwałcenia praw cerkwi prawosławnej w Polsce”.

ANGLJA A Z. S. R. R.

Prawda 11.X. omawia zajęcie Kabulu przez przeciwników Habibulaha, oświadczając, iż reformy Ammanulaha miały na celu skierowanie życia Afganistanu na tory postępu. Reformy te ulepszały warunki bytu pewnej części poddanych Ammanulaha kosztem wielkiej własności rolnej i chłopów afganistańskich, wobec tego gdy intryga Anglji doprowadziła do wybuchu powstania w Afganistanie w szeregach przeciwników Ammanulaha znaleźli się zarówno duchowi mahemetańscy i wielcy właściciele rolni, jak i nie zamożni rolnicy. Przewódca powstania Habibulah był narzędziem w ręku imperializmu angielskiego. Był on w stanie obalić Ammanulaha, lecz nie był w stanie utrzymać się przy władzy, gdyż nie obliczył, iż chłopci afganistańscy, nienawidzący Ammanulaha jeszcze w większym stopniu nienawidzą Anglji. Jest rzeczą charakterystyczną, iż po zajęciu Kabulu przez Habibulaha Anglja przestała utrzymywać stosunki dyplomatyczne z Afganistanem. Po obaleniu Ammanulaha Habibulah przestał być człowiekiem, jakiego Anglja potrzebowała na czele rządów w Afganistanie. Zwycięzca Habibulaha Nadir-chan przybył do Afganistanu z Europy przez Indje i ukrywa starannie swe własne zamiary. Jest to wielki właściciel rolny o bardzo wątpliwych postępowych poglądach oraz zdecydowa-

ny wróg niezamożnych chłopów afganistańskich. Angielska prasa burżuazyjna powitała zajęcie Kabulu przez Nadir-chana. Będzie on prawdopodobnie tem narzędziem, jakiego potrzeba rządowi Mac Donalda dla urzeczywistnienia jego zamiarów w Afganistanie.

Izwiestja 9.X. podają z Londynu iż rząd angielski zatwierdził treść protokołu londyńskiego w sprawie wznowienia rokowań angielsko - sowieckich. Pismo podaje, iż „Times” zmuszony jest przyznać, że zatwierdzenie to jest wielkim sukcesem sowieckiej dyplomacji i że przebieg rokowań między Hendersonem a Dowgalewskim przyczynił się do zdyskredytowania dyplomacji angielskiej.

SYTUACJA POLITYCZNA W CHINACH.

Prawda 11.X., omawiając proces 38 obywateli sowieckich w Charbinie oświadcza, iż czyniąc przygotowania do tego procesu militaryści chińscy sądzili, iż uda się im udowodnić udział dyplomacji sowieckiej w akcji wyrotowej na terenie Chin. Rewizja w konsulacie sowieckim w Charbinie dokonana została jako wstęp do zajęcia kolei Wschodnio - Chińskiej przez Chinę. Proces charbiński miał udowodnić przed opinią światową, iż występując przeciwko Z. S. R. R., Chiny znajdowały się w stanie obrony koniecznej. Zamierzenia te spaliły na panewce, gdyż przed ukończeniem procesu prokurator zmuszony był wycofać częściowo swe oskarżenia i imperialistyczny charakter polityki chińskiej został ujawniony w całej pełni.

Prawda 10.X., omawiając sytuację polityczną w Chinach oświadcza, iż terytorium Chin stało się widownią nowej wojny domowej. Jest to wojna, w której biorą udział główne ugrupowania militarystów chińskich. Wojna ta stanowi dowód kryzysu kontr-rewolucji chińskiej, jak również dowód osłabienia władzy nankińskiego rządu. W Chinach nastąpiło obostrożenie walk klasowych i walki militarystów o władzę. W Nankinie odbywają się strajki i demonstracje robotnicze, dochodzi do rozłamów w „Kuomintanó”. Chiny znajdują się w przededniu kryzysu politycznego, który posiada głębokie podłoże społeczne.

SPRAWY WEWNĘTRZNE

ŻYCIE PARTYJNE.

Izwiestja 10.X. ogłaszają uchwałę partyjnego zebrania współpracowników drukarni i administracji pi-

sma. Uchwała ta zawiera aprobatę wszystkich zarządzeń władz partji, powziętych w stosunku do opozycji prawicowej, której uchwała zarzuca poglądy zbliżone do „mieszewizmu”. Uchwała potępia również wysta-

2

pienia prawicowej opozycji w zakładach „Proletarski Trud” i w fabryce hamulców kolejowych w Moskwie, zarzuca opozycji prawicowej próbę tworzenia bezpartyjnych organizacji młodzieży i potępia wystąpienia prawicowego opozycjonisty Matwiejewa.

Wiadomość o wystąpieniu Matwiejewa ukazała się w drugiej połowie września w berlińskim piśmie „Rul”. Pismo to doniosło wówczas, iż członek C. K. związku komunistycznego Matwiejew, który uważany był powszechnie za zwolennika Stalina, wygłosił niespodziewanie na pewnym zebraniu partyjnym w Moskwie mowę utrzymaną w jaskrawym tonie opozycyjnym. Po wygłoszeniu tej mowy miał Matwiejew być pobity przez zwolenników Stalina. Uchwała partyjnego zebrania współpracowników „Izwestji” wspomina o ukaraniu Matwiejewa przez komitet partyjny dzielnicy „Krasnaja Presnia” w Moskwie.

Rul 13 X. podaje, iż w berlińskim piśmie „trockistów” niemieckich „Die Fahne des Kommunismus” ukazała się deklaracja lewicowych opozycjonistów Kosiora, Okuszawy i Rakowskiego, zwrócona do C. K. K. partji i zawierająca prośbę o przyjęcie ich z powrotem w skład partji. Prośba ta tłumaczona jest przez spotęgowanie się prawicowej opozycji w ZSRR. i przez konieczność zwalczania tego niebezpieczeństwa. Pismo podaje, iż treść deklaracji została przesłana Trockiemu, który nadesłał w odpowiedzi obszernie pismo, przyłączając się do prośby swych byłych zwolenników.

Trybuna Radziecka 6 X oświadcza w art. Dabala, iż dotychczas nie prowadzono prawie żadnej roboty kulturalno - oświatowej wśród robotników — Polaków w Z. S. R. R. Komunistów polskich, którzy domagali się prowadzenia tej pracy, niejednokrotnie oskarżano o nacjonalizm polski. Wyrzadziło to wielką krzywdę sprawie obrony Z. S. R. R. Wynikiem tej polityki jest istniejący dotychczas znaczny wółw kleru na 700 tysiecy robotników — Polaków w ZSRR. Należy położyć kres lekceważeniu pracy w języku polskim.

Prasa sowiecka z pierwszej połowy października informuje o zarządzeniem zwołaniu sesji centralnych komitetów wykonawczych ZSRR., USRR. i BSRR. Zwołanie sesji C. K. K. BSRR. zostało wyznaczone na dzień 12.XI. Zwołanie sesji C. K. W. USRR. wyznaczono na dzień 13.XI. Porządek dzienny tej sesji będzie obejmował: sprawozdanie rządu ze stanu „Dnieprostroju”, sprawozdanie z wykonania planu gospodarczego USRR. w 1928/29 roku gospodarczym, zatwierdzenie liczb kontrolnych polityki gospodarczej i kulturalnej rządu USRR. w 1929/30 rok. Otwarcie sesji C. K. W. ZSRR. wyznaczone zostało w Moskwie na dzień 19.XI. Porządek dzienny sesji obejmuje: sprawozdanie komisariatu ludowego spraw zagranicznych z sytuacji międzynarodowej ZSRR., zatwierdzenie liczb kontrolnych gospodarki i projektu budżetu państwowego ZSRR. na rok 1929/30, referat komisji budżetowej w sprawie powyższego projektu, sprawozdanie rządu ZSRR. z wykonania budżetu państwowego w 1927/28 roku, zatwierdzenie planu rozwoju sowieckiego przemysłu budowy rolniczych maszyn i traktorów, utworzenie komisariatu ludowego rolnictwa ZSRR., zatwierdzenie ustaw, ogłoszonych przez prezydium w przerwie między sesjami C. K. W. Donosząc o zamierzonym utworzeniu związkowego komisariatu ludowego rolnictwa prasa sowiecka podaje, iż powstanie tego komisariatu pociągnie za sobą likwidację istniejących komisariatów ludowych rol-

nictwa w USRR., BSRR. i innych republikach należących do Związku Sowieckiego. Celem utworzenia nowego komisariatu jest naprawa błędów, poczynionych przez lokalne komisariaty rolnictwa, oraz wzmożenie akcji władz sowieckich w kierunku kolektywizacji rolnictwa.

Prasa sowiecka z pierwszej połowy października donosi o trudnościach komunikacyjnych, które tamują wykonanie planu transportu zboża na kolejach sowieckich. W celu przewyciężenia tych trudności specjalna komisja utworzona przez radę komisarzy ludowych dla nadzoru nad kolejnictwem, zakazała przewożenia ładunków na okaziciela oraz wprowadziła obowiązek udziału ludności w wyładowywaniu transportów zboża i innych środków spożywczych.

Biuletień Opozycji Nr. 3/4 ogłasza artykuł Trockiego, omawiający stanowisko opozycji lewicowej Z. S. R. R. na tle zatargu chińsko - sowieckiego. Trocki oświadcza, iż rząd Z. S. R. R. nie chce prowadzić wojny, Chiny zaś nie mogą jej prowadzić. Gdyby jednak wojna wybuchła, opozycja lewicowa stanęłaby w obronie Z. S. R. R. i rewolucji. Stałoby się to również w wypadku wszelkiej innej wojny, skierowanej przeciwko Z. S. R. R. Obrona państwa sowieckiego nie jest dla opozycji równoznaczna z obroną polityki Stalina. Opozycja będzie walczyła przeciwko wrośom Z. S. R. R. lecz nie będzie przez tę walkę broniła polityki Stalina. W drugim artykule omawia Trocki deklarację Preobrażeńskiego, Radka i Smitę z 10.VII. r. b., oceniając deklarację tę jako „dokument hańby” i podkreślając, iż tacy opozycjoniści jak Rakowski, Mroczkowski, Biełoborodow, Sosnowski, Murałow, Bożusławski, Rafał Kasperowa i inni nie poddzili się dotychczas ze Stalinem. Trocki oświadcza, iż przez podpisanie deklaracji Preobrażeński, Radek i Smitę stracili prawo do zaufania i znajdują się w gorszej sytuacji, niż liczni obecni zwolennicy Stalina, którzy w przyszłości potrafią być może zyskać sobie zaufanie proletariatu. Celem opozycji pozostaje zwalczanie Stalinowskiego „centryzmu”, jako głównego niebezpieczeństwa. Równocześnie opozycja gotowa jest powitać z uznaniem wszelki krok „centrystów” w stronę skierowania polityki Z. S. R. R. na lewicowe tory. W dalszym ciągu artykułów pismo uskarża się na ciężkie warunki życia lewicowych opozycjonistów na zesłaniu.

Biuletień opozycji Nr. 3/4 występuje stanowczo przeciwko próbom zmuszenia lewicowej opozycji do upokorzenia się przed Stalinem. W podpisanych przez Trockiego artykułach pismo potępia stanowisko Radka, Smitę i Preobrażeńskiego, donosi o prześladowaniu lewicowej opozycji w ZSRR. oraz oświadcza, iż zamierza rozszerzyć swe wydawnictwo dla zwalczania władzy Stalina w ZSRR. Treść całego numeru stanowi poniekąd zaprzeczenie podanej przez „Die Fahne des Kommunismus” wiadomości o pogodzeniu się Trockiego ze Stalinem.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Rossija i Sławianstwo 5.X. Gdynia a Gdańsk (art. Żekulina). — Zbliżenie gospodarcze Polski z Czechosłowacją.

